

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Тодор Александров Киров,
член на научно жури, назначено от Ректора на АМТИИ "Проф. Асен Диамандиев"
със заповед РД-27-067 от 16.06.2023г,
относно кандидатурата на доц. д-р Галя Георгиева Петрова - Киркова,
за заемане академична длъжност „професор”
по научна специалност „Народно пеене и методика на преподаването му”,
в професионално направление „8.3. Музикално и танцово изкуство”,
към катедра „Музикален фолклор”, факултет „Музикален фолклор и Хореография”,
при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев” – Пловдив

-----

1. Обща информация за кандидата:

Единственият кандидат в конкурса за "професор" по "Народно пеене и методика на преподаването му" е доц. д-р Галя Георгиева Петрова - Киркова. Представеният от нея комплект от документи е в съответствие с изискванията на нормативните актове ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и академични длъжности в АМТИИ "Проф. Асен Диамандиев".

Галя Киркова е преподавател по народно пеене в АМТИИ "Проф. Асен Диамандиев" - Пловдив от 2010г, Доктор по Музикознание и музикално изкуство от 2015г, Доцент по Народно пеене и методика на преподаването му от 2018г, и Директор на ДЕСП от 2020г. Завършила е средно музикално образование в СМУ "Филип Кутев" в гр. Котел през 1994г, ОК степен "бакалавър" (1998г), и "магистър" (1999г) с две специалности (народно пеене и гъдулка) в АМТИИ "Проф. Асен Диамандиев" - Пловдив. Работила е като артист - хорист във ФА "Тракия" и преподавател по народно пеене и гъдулка в СУ "Любен Каравелов" и ПУ "Паисий Хилендарски" - гр. Пловдив.

За високи постижения като изпълнител и педагог е удостоена с много награди. Участва в концерти, радио и телевизионни предавания, записи в БНР, има реализиран самостоятелен CD. Нейни студенти са носители на награди от национални конкурси. Участва в състава на жури в различни конкурси и фестивали. Автор е на три монографични книги, два музикално-фолклорни песенни сборника, множество публикации в сборници и в периодичния печат, участва в научни конференции, провежда майсторски класове и workshop-ове.

2. Творчески актив:

Според "Таблицата за доказателствена информация", доц. д-р Галя Петрова - Киркова има актив от 660 точки, което е значително постижение. По раздели точките се разпределят както следва:

= Раздел "А" - 50 точки

Реализиран дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" на тема *"Музикално - фолклорното наследство в Добруджа - връзка с етно - демографското състояние и миграционните процеси"*. Диплома номер 0018 от 28.04.2015г.

= Раздел "В" - 100 точки

Хабилитационен труд - публикувана монография "*Репертоарът в обучението по народно пеене*" - 2023г.

= Раздел "Г" - 205 точки

Публикувана книга, пет статии и доклади в специализирани издания в областта на изкуствата, участие в две ТВ предавания по БНТ, солист - изпълнител в един концерт - спектакъл.

= Раздел "Д" - 115 точки

Единадесет цитирания в нереферирани списания; четири рецензии за реализирани авторски продукти.

= Раздел "Е" - 190 точки.

Ръководител на седем майсторски класа; проведен един workshop; придобити три дипломи като награди от конкурси за творчество и изпълнение.

3. Хабилитационен труд:

Като хабилитационен труд доц. Киркова представя монографичния труд "*Репертоарът в обучението по народно пеене*". Трудът съдържа въведение, четири глави, заключение и четири приложения.

Задълбочените теоретични познания, високия певчески професионализъм и дългогодишната педагогическа работа с млади певци, са мотивацията, която формира желанието на доц. Киркова за разработване на тази тема. Актуалността на проблематиката е обусловена от динамиката в развитието на съвременното музикално изкуство и необходимостта от разглеждане, анализиране и обновяване на подходите в методиката на преподаване по народно пеене, както и тяхното практическо приложение. Въпросът с репертоара е важен за обучението по народно пеене и съвсем логично е поставен на разглеждане. Основното впечатление, което настоящата разработка оставя е присъствието на дълбок и искрен интерес от страна на автора към темата, неговата лична мотивация да разгледа поставената проблематика от почти всички възможни ъгли и перспективи. В труда е изследвана, анализирана и систематизирана огромна по обем информация, свързана с проследяване и анализиране на предходни търсения и разработки в тази област, като същността на разглежданата тематика е многостранно и дълбоко проучена и представена от страна на автора с направени съответни изводи и заключения.

Акцентът в разработката е поставен върху репертоарната проблематика в обучението по народно пеене, като са представени методически насоки за постигане на по-голяма ефективност в процеса на преподаване. Защитена е тезата за фундаменталното значение на "*феномена репертоар*" като основен субект в процеса на обучение по народно пеене. Детайлно чрез отделните глави са решени следните задачи: = Разгледан е проблемът с репертоара в най-общ теоретичен план. Определено е мястото и ролята му в обучението по народно пеене.

= Изследвани са възможните източници на репертоар. Направен е опит за тяхното систематизиране и извеждане на основни принципи на структуриране.

= Поставен и анализиран е въпросът, свързан с отражението на съвременните тенденции в развитието на фолклористиката върху репертоара в обучението по народно пеене.

= Потърсена е "обратна връзка" с обучаваните чрез анкета, като са представени и обобщени резултатите, отразяващи мнението на студентите по отношение на певческия репертоар.

Авторът е дълбоко убеден, че богатството и разнообразието на репертоара обуславят качеството на учебния процес. От особена важност е преподавателите и обучаваните да умеят да се ориентират в това разнообразие и да правят правилен подбор. Преподавателят и ученикът участват заедно в единен процес, при който се реализират знания, умения и компетенции. (с.10)

Приносителите на хабилитационния труд са следните:

= За първи път темата, свързана с учебния материал по народно пеене е поставена на цялостно изследване.

= Проследен е пътят на песенния репертоар от автентичната песенна практика, през теоретичните изследвания и сборниците с песенни образци, до съвременното авторско творчество (включително въпросът за клавирния съпровод) и приложението им във вокалната педагогика днес.

= Анализирани са песенни образци от различни източници и с различен характер, които са актуални и приложими днес в различните образователни степени и институции.

= В методически аспект са изведени дидактически принципи за подбор на подходящ репертоар в смисъла на цялостното изграждане и възпитание на подрастващите изпълнители и педагози.

= Анализирани са принципите на подбор на песенния материал, заложен в различните сборници в смисъла на методическа последователност, специфика, регионална характеристика, изпълнителски особености и др.

= Целенасочено е разгледан въпросът, отнасящ се до репертоара за мъжки глас, подсказано от особеностите на звукоизвличане, теситурата, тоновия обем и регионалната характеристика при мъжете - певци.

= И не на последно място: Очертани са както историческата хронология на народно - певческото обучение, така и съвременните тенденции и проблематиката, свързани с влиянието на социалната и културната среда, на медиите и на концертните изяви върху формиране на естетическия вкус и личните предпочитания към репертоара от страна на подрастващите певци.

Детайлно изразено, това означава следното:

В далечното минало народната песен е била неотлъчно свързана с бита и работния процес на хората. Пеело се е по различни поводи и в различни ситуации: празненства, седянки, вечеринки, трудова дейност... Певците са били природно надарени таланти, песните се предавали от уста на уста, от поколение на поколение.

С появата на радиото, певците влизат в студиото и песните зазвучават в ефир - редуват се изпълнения от различни фолклорни области, звучат песни с различна тематика. И започва процесът на разпространение на народната песен сред хората в по-голям - национален мащаб. Логично е да заложим на твърдението, че много таланти тръгват по народно-певческия път чрез заучаване на песни от певци в съответното

селище, или от изпълнения по радиото. Логично е да определим, че това е първичният, любителският начин на обучение на народните певци.

С откриването на средните музикални училища в гр. Котел, с. Широка лъка и Фолклорния отдел към ВМПИ в гр. Пловдив, се постави началото на професионалното обучение по народно пеене в България.

Когато говорим за народно изкуство обаче, на преден план излиза един много обемен и сложен проблем: съотношението фолклор-съвременност. За фолклорното изкуство (като изкуство съхраняващо и поддържащо живите традиции в народния бит) връзката със съвременните интереси на народа е исторически предопределена, тя е заложена в природата на фолклора. С други думи тук важи максимата, че „Народното изкуство трябва да отговаря на своето време, иначе то ще престане да бъде народно”.

В този смисъл в нашия случай излиза въпросът за актуалността на песенния репертоар и методиката на преподаване в учебния процес. Неизбежно се появява дилема дали да се заложи само на традиционните фолклорни песенни образци, или да се включи в обучението и новото, нетрадиционното, модерното, атрактивното. По този въпрос има различни мнения, но доц. Киркова в своята теоретична разработка извлича логичното заключение: "Да се заложи и на двете, да се потърси баланс и равновесие между "старото" и "новото":

"Предизвикателствата на времето неизбежно рефлектират върху образователния процес и учебното съдържание, което е в неговата основа. Но задачите в този процес са насочени в две главни насоки: От една страна - познанието и усвояването на изконните традиции, и от друга страна - разбирането и ценностното ориентиране в модерността... Подборът на репертоар в обучението основно се определя от програмни изисквания (учебни програми) в зависимост от поставените цели, задачите и очакваните резултати от обучението. Важно е да се има пред вид съвременната дидактическа ситуация, която се характеризира с радикални промени, динамика и сложност, което изисква търсене на пътища за ефективно преподаване... Репертоарът в учебния процес трябва да отрази "равновесието" в опозицията "старо - ново...". (Цитат от труда с.7,8)

Трудът на доц. д-р Галя Петрова-Киркова представлява сериозно и задълбочено изследване на проблематиката, свързана с репертоарния подбор в обучението по народно пеене. Проявява усилието на автора да постигне изчерпателност в събирането и синтеза на достъпните сведения за своя изследователски обект. Изследването е с теоретико- и практико- приложен характер и разглежда една рядко третирана тема. Разработката е направена компетентно, дава информация и знания, авторът показва широкообхватна и задълбочена подготовка. Убеден съм, че то (изследването) ще е полезно за преподавателите по народно пеене, за учениците и студентите - народни певци, за самостоятелно изявяващите се артисти в сферата на фолклорното изкуство, както и за специалистите, занимаващи се с разработки на фолклорна тематика. Трудът е стойностен и със значителен принос в сферата на вокалната педагогика и фолклорното изкуство.

Изхождайки от казаното до тук и базирайки се на представените реабилитационни материали, изказвам следното становище: **Оценката ми е висока и положителна.**

Убеден съм, че доц. д-р Галя Георгиева Петрова - Киркова е достойна за присъждане на академичното звание „ПРОФЕСОР” по научна специалност „Народно пеене и методика на преподаването му”, в професионално направление „8.3. Музикално и танцово изкуство”.

04.07.2023г

Проф. д-р ТОДОР КИРОВ